

Заярнюк О.В., кандидат економічних наук, доцент
Сторожук О.А., магістр, група МЕ-23М
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ СТРУКТУР

Конкуренція спонукає підприємців до постійного розвитку. Але, водночас, вимагає від них розробки стратегій, щоб стати помітними, впізнаваними на ринку та виживати в конкурентній боротьбі. Ця мета є досяжною завдяки безупинному генеруванню та впровадженню нових ідей та виробничо-комерційних рішень, а також нових технологій. Отже, бізнес потребує інноваційності та стійкості, а тому розвиток інноваційних структур є важливим у сучасному невизначеному світі. В цьому зв'язку актуальним є усебічне дослідження розвитку інноваційних структур, особливо його фінансових аспектів.

Метою створення інноваційних структур є активізація процесу розробки та уведення у виробництво сучасних технологій, а також навчання висококваліфікованих кадрів.

Інноваційні структури можуть існувати у різних формах залежно від їхньої спрямованості та організаційної мети. До прикладу, корпоративні інноваційні лабораторії, які створюються в межах великих компаній, сфокусовані на проведенні досліджень та розробок нових продуктів і технологій, регіональні інноваційні центри покликані сприяти інноваційному розвитку в конкретному регіоні або місті, а інноваційні хаби утворюються у вигляді простору для спільної роботи, де стартапи, підприємства та інші учасники можуть обмінюватися науково-творчими ідеями та ресурсами.

Довгий час в Україні відбувається зниження інноваційної активності підприємств, відсутні довгострокові галузеві програми розвитку, немає фіскальних стимулів для інновацій. Про стан інноваційної діяльності в нашій країні говорять цифри: у 2023 році Україна посіла 55 позицію в рейтингу Глобального Інноваційного Індексу (із 132 країн) та 34 позицію серед 39 економік Європи. При чому за окремими складовими рейтингу позиції України дуже невтішні, зокрема регуляторне середовище – 77 позиція, бізнес середовище – 88 позиція [4].

Отже, для українських підприємств значними чинниками, що перешкоджають їх інноваційній діяльності є нестабільність ситуації в країні, непередбачуваність бізнес-середовища, суттєве падіння попиту, несприятливий регуляторний клімат.

Очевидним є факт, що система фінансування науки та інновацій в нашій країні не орієнтована на стимулювання якості і конкурентоспроможності винаходів і досліджень.

Звернення до кращих зарубіжних практик переконує, що фінансування інноваційних структур може бути реалізоване за допомогою різних джерел. Багато країн надають державні гранти та субсидії для розвитку інноваційних проєктів. Венчурні фонди, приватні інвестори та корпоративні інвестори, також можуть бути зацікавлені у фінансуванні перспективних інноваційних проєктів.

Найбільш активні венчурні фонди, засновані українцями або сконцентровані на інвестиціях в українські інформаційні технології: TA Ventures, Almaz Capital, SMRK, Genesis Investments, Cascade Ventures [1].

Залучення банківських кредитів також є практичним варіантом фінансування розвитку інноваційних структур, особливо якщо проєкт має значний комерційний потенціал. На жаль, кредитування в Україні залишається надто дорогим для населення та підприємств.

Ще одним новітнім інструментом залучення фінансування в сферу інноваційних розробок є використання онлайн-платформ для залучення коштів від громадськості – краудфандинг. Фандрейзинг як інструмент залучення грошей від групи людей (фандейторів або спонсорів) для фінансування проєкту чи ініціативи – теж перспективний напрям підтримки розвитку інноваційних структур.

З перспективами розвитку інноваційних структур в Україні пов'язані також можливості залучення до цього процесу фінансових ресурсів іноземних партнерів. Так, наприклад, Європейська інноваційна рада у 2023 році запланувала спрямувати 20 млн євро за програмою Seeds of Bravery з метою розвитку інновацій в Україні [5]. Успішно функціонує і програма Mastercard Start Path Ukraine, спеціально розроблена для підтримки інновацій українських фінтех-компаній [3]. Є й інші приклади.

Попри складу ситуацію в країні, українці створюють нові продуктові стартапи та компанії, до прикладу Drone.Ua (виробництво дронів), Ajax (системи безпеки і датчики для дому), Delfast (виробництво електробайків), AMW Labs (ракети та дрони) [2].

Слід відзначити також інноваційні FinTech, зокрема Neofin – no-code платформу для запуску банківськими установами швидких кредитних рішень, Банка від monobank – зручний інструмент для фандрейзингу [3].

До прийняття рішення про джерело фінансування важливо детально вивчити умови, вимоги та ризики, пов'язані з кожним методом. На етапі залучення фінансових ресурсів інноваційні структури потребують знань про те, як залучати інвестиції, як презентувати свою ідею інвестору. В цьому зв'язку доцільні: менторські сесії та успішні кейси від агентів венчурної індустрії; допомога з підготовкою презентацій для фандрейзингу; підготовка та експертиза бізнес-плану, потреб в інвестиціях, плану використання коштів та повернення інвестицій; консультаційна підтримка з оформленням всіх необхідних документів для інвесторів.

В цьому зв'язку корисними можуть бути звернення до консалтингових фірм, експертів з інноваційного розвитку, фінансових аналітиків. Такі дії допоможуть інноваційним структурам привернути вагу нових клієнтів, наростити свою операційну діяльність та доходи і забезпечити стійке зростання, зокрема за рахунок зовнішніх джерел фінансування.

Література:

- 10 венчурних фондів. Венчурний капітал подарував світові Apple, Amazon і Facebook. Хто шукає нових бізнес-зірок в Україні? URL: <https://forbes.ua/ratings/10-venchurnikh-fondiv-09042021-1321> (дата звернення 03.10.2023)
2. Грант М. Як Україні розвивати інноваційні виробництва у 2023 році? URL: <https://speka.media/yak-ukrayini-rozvivati-innovaciini-virobnictva-v-2023-roci-98d36p> (дата звернення 03.10.2023)
3. Інновації попри виклики: як розвивається фінтех в Україні в 2023 році. URL: <https://fintechinsider.com.ua/innovacziyi-popry-vyklyky-yak-rozvyvayetsya-finteh-v-ukrayini-v-2023-roczii/> (дата звернення 03.10.2023)
4. Офіційний сайт Міністерства економіки України. <https://me.gov.ua/>
5. Цифрова трансформація економіки України в умовах війни. Травень 2023 року. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/tsyfrova-transformatsiya-ekonomiky-ukrayiny-v-umovakh-viyny-traven-2023> (дата звернення 03.10.2023)

Звенигородський С.С., здобувач гр. УФЕБ-22МЗ

Фомічов К.С., канд. юрид. наук., доцент

Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ: ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Національна поліція України, за визначенням Закону, є органом виконавчої влади, метою якого є забезпечення прав і свобод людини, протидія злочинній діяльності, охорона